DENTAL TRIBUNE

The World's Dental Newspaper

NEDERLANDSE EDITIE nl.dental-tribune.com Jaargang 14, nr. 2

TANDARTS VAN HET JAAR 2024
De tomeloze inzet van Arjan van den Dorpel voor capaciteitsuitbreiding
Pagina 3

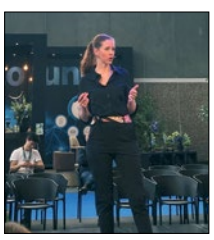

DENTAL EXPO
Terugblik op de grootste dentale vakbeurs van Nederland
Pagina 8

INTERVIEW
Prof. dr. Fridus van der Weijden: "Individuele begeleiding is de belangrijkste factor voor succes"
Pagina 10

INTERVIEW
Eva Niermeijer: promotieonderzoek deskundigheids-bevordering mondzorg
Pagina 16

Loes Velthoven-Verlinden nieuwe voorzitter NVM-mondhygiënisten

"Preventie blijft een van onze belangrijkste speerpunten"

Interview op p. 6-7

FOTO: SUZANNE BLANCHARD

Steffie helpt verstandelijk beperkte mensen met kunstgebit

TEKST: REINIER VAN DE VRIE

Mensen met een verstandelijke beperking die een kunstgebit hebben of krijgen en hun begeleiders kunnen nu voor hulp terecht bij de website Kunstgebit.steffie.nl. Op die website legt 'Steffie' in verschillende animaties en in eenvoudige taal uit hoe het werkt met een kunstgebit. Ze laat zien hoe je een kunstgebit schoonmaakt en bewaart. Verder geeft ze tips aan mensen die voor het eerst een kunstgebit gaan dragen. De uitleg is gemaakt met medewerking van ervaringsdeskundigen met een beperking.

Kunstgebit.steffie.nl is een onderdeel van 'Steffie', dat diverse platforms heeft en evenementen organiseert. Het doel van Steffie is om op eenvoudige wijze uitleg te geven over onderwerpen als gezondheid, eten en drinken, geld, vrije tijd, wonen en reizen. Jaarlijks vragen 3,5 miljoen mensen hulp aan Steffie. Dat kan dus nu ook over een kunstgebit.

Dat is zo belangrijk, omdat mensen met een verstandelijke beperking relatief meer kans hebben op problemen in de mond. De motoriek is vaak zwak of helemaal beperkt. Ze hebben daardoor vaak slappe lip-, tong- en wangspieren. Maar ook een afwijkende tandstand, spierspanningen, gebitsbeschadiging door vallen of stoten (bijvoorbeeld door epilepsie) of bepaalde voedingsgewoonten kunnen moeilijkheden in de mond geven. Veel volwassenen met een verstandelijke beperking dragen daardoor een kunstgebit. Ook dan is een goede mondhygiëne erg belangrijk om infecties en ontstekingen te voorkomen. Op initiatief van Leer Zelf Online, Organisatie van Nederlandse Tandprothetici (ONT), Stichting Zorg en Zekerheid en zorgorganisatie Ons Tweede Thuis is Kunstgebit.steffie.nl tot stand gekomen. ■

Bron: Steffie.nl

Symposium 'Leerzame mislukkingen in de mondzorg'

Hybris oftewel hoogmoed komt voor de val

TEKST: REINIER VAN DE VRIE

Je kunt beter leren van andermans fouten dan van je eigen fouten. Zo werd het symposium 'Leerzame mislukkingen in de mondzorg' aangeprezen. Het werd – tijdens Dental Expo – op vrijdag 15 maart gehouden in de nabij de RAI gelegen Vrijburg Kerk. En er viel inderdaad het nodige te leren. Vooral dat bescheidenheid de tandarts siert.

"Vandaag gaan we het hebben over lelijke tandheelkunde en niet over mooie succesverhalen," zo introduceerde Jerry Baas als organisator het symposium. Hij is nog altijd fan van het boek *Leerzame mislukkingen in de tandheelkundige praktijk* uit 1995 van Bart Admiraal. En het leek hem een goed idee om er een vervolg aan te geven. Maar het viel niet mee om sprekers voor het symposium te vinden die over hun eigen fouten durfden te vertellen. Toch heeft hij uiteindelijk een handvol 'helden' weten te strikken die de uitdaging aangingen. Sponsoren waren ook erg huiverig om zich aan het symposium te verbinden. Alleen Intelly, gericht op het verzorgen van de administratie, verklaarde zich daartoe bereid. Meestal vermelden we in een verslag als dit geen sponsoren, maar daarop maken we dan nu een uitzondering.

> Sprekers vinden viel niet mee

Gelukkig was de kerk wel goed gevuld met deelnemers. Samen brachten ze een bedrag van meer dan tienduizend euro op, dat bestemd is voor het goede doel Stichting Vecht voor Kinderen.

Verwilderd in toendra

Restauratief tandarts Paul de Kok mocht als eerste spreker het spits afbijten. Hij toonde een oud videofragment van *DWDD* waarin voormalig profbokser Rudi Lubbers zwervend met vrouw en honden in een busje op de verlaten Roemeense toendra te zien was. Dat zag er nogal triest en eenzaam uit. Het leek niet goed te gaan met het echtpaar. En gezien de deplorabele toestand van zijn gebit was Lubbers in twintig jaar niet naar de tandarts geweest. Dankzij het fragment kon de familie van Lubbers het echtpaar weer naar Nederland halen. Voor de Maastrichtse tandtechnicus Harm Florie was het fragment aanleiding om contact op te nemen met De Kok met de vraag of hij bereid was samen met hem het gebit van Lubbers – om niet – weer op te knappen en te restaureren. Zij waren beiden geraakt door de teloorgang. Tandtechnicus en tandarts knapten het gebit van Lubbers weer helemaal op met

cariësbehandelingen, endo's en het nodige restauratieve werk. Het resultaat was ernaar: weer een prachtig opgebouwd gebit. De heren konden tevreden zijn over zichzelf. Tot ongeveer een jaar later de ex-bokser weer

Lees verder op pagina 13 ▶

HALEON

SENSODYNE PROGLASUR

Actieve bescherming
van je tandglazuur

- 2x sterkere weerstand tegen voedingszuren*
- Bescherming tegen gaatjes**
- Helpt tanden wit te houden

Vegan friendly***

SLS vrij

Recycled Karton
Recyclebare tube

SUPERIEURE FLUORIDE OPNAME VOORKOMT GLAZUURSLIJTAGE

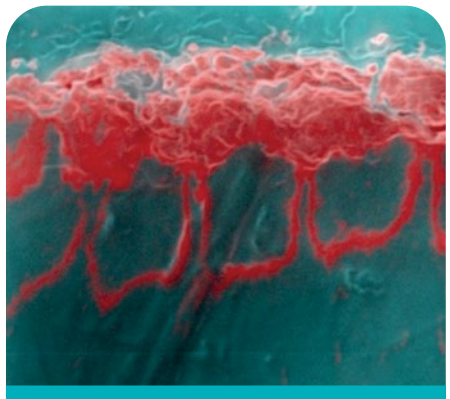

Proglasur Active Shield

Reguliere fluoride tandpasta

Fluoridevrije tandpasta

DSIMS images (dynamic secondary ion mass spectrometry) on a tooth. Source: Data on File, Report Peak Science 19003 (F NanoSIMS EU2 Ozone) Ref 1; 2020

Bestel Sensodyne samples nu via:
www.dentalintouch.nl

* In vergelijking met de natuurlijke afweer van de mond. ** Met een gezond dieet. Poets 2x per dag om de bescherming te houden.
*** Bevat geen ingrediënten van dierlijke oorsprong. Trademarks owned or licensed by Haleon. © 2024 Haleon or licensor. PM-NL-PRO-24-00004.

Dental Events: congres over de risico's voor kindergebitten

TEKST: HEDWIG FOSSEN

UTRECHT **Op 24 mei vindt het congres Dental Events plaats op het schip de SS Rotterdam. Met het thema 'Tandheelkunde van peuter tot puber' ligt de nadruk van het congres op het voorkomen van cariës en goed poetsen bij kinderen. In het licht van de algehele (mond)gezondheid komen ook factoren aan bod zoals ademhaling en slikken, onvoldoende beweging en zuur snoepgoed.**

Het congres richt zich op het gehele tandheelkundige team. Samen leer je tenslotte meer dan in je eentje. Bovendien speel je als assistent, mondhygiënist en tandarts ieder een belangrijke rol bij het gezond houden van het kindergebit, zodat je uitgebreide behandeltrajecten op latere leeftijd voorkomt.

Hans van Pelt is de congresvoorzitter van Dental Events, Laura Kind is moderator en er worden lezingen gegeven door Dick Barendregt, Dien Gambon, Peter Helderop, Erik Reukers, David Manton, Luc Marks, Marcel Linssen en Sjoerd Smeekens. Zo komt er een compleet verhaal voorbij met herkenbare voorbeelden uit de praktijk. Tandarts-pedodontoloog Dien Gambon spreekt op het congres over de invloed van industrie, marketing en sociale media op de mondgezondheid van kinderen. "We doen in Nederland ongelofelijk veel aan preventie," vertelt Gambon. "Maar opvallend is dat uit TNO-onderzoek blijkt dat de prevalentie van cariës en erosieve gebitsslijtage bij kinderen juist toeneemt. Ondanks tandheelkundige preventie zijn er uitdagingen en verleidingen in de maatschappij waar we ons minder bewust van zijn en dat is zorgelijk." Gambon hoopt dat het tandheelkundig team na haar lezing ouders beter kan informeren over de tandheelkundige gevolgen van alle verleidingen van (internet)marketing. "Op internet worden allerlei nieuwe producten aangeprezen, zoals een fruitspeen, sabbelzakje, slurpfruit of speciale tandenborstel, die het ouders gemakkelijk maken om hun kinderen stil te krijgen of de tanden van hun kind op een eenvoudiger manier te verzorgen. Op YouTube lijkt iets dan een fantastisch product en ouders zijn enthousiast. 'Het staat op internet, dus het is waar,' hoor je dan. Maar brengt dit het resultaat dat we willen bereiken?"

In de presentatie van Gambon komen veel 'gekke plaatjes' voorbij van doordachte marketing, die ouders en kinderen aanzet tot gedrag met risico's op cariës en erosie. Gambon: "Veel nieuwe producten passeren de revue. Overal waar je kijkt, zijn eten en drinken voorhanden en we worden continu verleid. Dat vindt plaats buiten de mondzorgprofessionals om, maar als we ons er meer bewust van zijn, kunnen we ouders er ook alerter op maken." ■

Dental Events praktisch
Datum: 24 mei 2024
Tijd: inloop vanaf 8.00 uur, aanvang om 9.00 uur, einde om 17.00 uur.
Locatie: SS Rotterdam, 3e Katendrechtse hoofd 25
Kosten: € 435,– voor tandartsen en € 335,– voor preventie-assistenten / mondhygiënisten. Informeer bij de organisatie voor een aantrekkelijk teamtarief voor minimaal 4 personen.

Arjan van den Dorpel Tandarts van het Jaar 2024

TEKST: HEDWIG FOSSEN

Tandartsenvereniging KNMT reikte dit jaar voor de eerste keer de Apollonia Awards uit. Arjan van den Dorpel uit Yerseke won de titel Tandarts van het Jaar 2024. Daarnaast werden de Tandheelkundestudent van het Jaar en het beste initiatief voor de mondzorg gekozen.

De prijzen werden toegekend aan een tandarts en een student Tandheelkunde die zich recent op bijzondere wijze hebben ingezet voor de mondzorg. Het gaat daarbij om maatschappelijke inzet, inzet voor de beroepsgroep of inzet voor de branche zelf en diegenen die daarin werkzaam zijn. Er was daarnaast een prijs voor het beste initiatief dat bijdraagt aan het bevorderen van de mondgezondheid in Nederland of daarbuiten, het bevorderen van de kwaliteit van de mondzorg of het versterken van de (reputatie van de) beroepsgroep of branche.
In elke categorie nomineerde de jury drie kandidaten. De Apollonia Awards werden uitgereikt op vrijdag 1 maart. Apollonia van Alexandrië was een heilige en martelares uit Egypte. Ze groeide door de eeuwen heen uit tot patrones van de tandartsen.

Tandarts van het Jaar

Arjan van den Dorpel, tandarts in Yerseke, won de Appollonia Award voor Tandarts van het Jaar. Hij kreeg de prijs voor zijn jarenlange en tomeloze inzet om het tekort aan tandartsen en assistenten op de agenda te krijgen (in het bijzonder in Zeeland) en voor de beroepsgroep in het algemeen.

De andere genomineerden waren Didi Landman, tandarts in Rotterdam, voor haar werk als straattandarts voor daken thuislozen; "tandarts met een gouden hart". En ook Auke Westerhout, tandarts in Rolde, dong mee naar de prijs, als bijzonder betrokken tandarts, zowel bij zijn patiënten als de maatschappij in het algemeen.

Tandheelkundestudent van het Jaar

Christianne Bijman, student Tandheelkunde Radboud Universiteit Nijmegen, won deze categorie. Uit het juryrapport: "Als studentlid van de Raad van Bestuur van het Radboudumc laat zij ook binnen de besluitvorming telkens weer het studentperspectief aan bod komen. Hun welzijn en vitaliteit staan voorop!"
Anass el Hadouchi, student Tandheelkunde ACTA Amsterdam en student-assistent Orthodontie, en Richard Romp, student Tandheelkunde Radboud Universiteit Nijmegen en geregistreerd mondhygiënist, waren de andere genomineerden.

FOTO: KNMT/DAISY DE PATER

KNMT Mondzorg Award

Sociale Tandarts Rotterdam won de KNMT Mondzorg Award, de prijs voor het beste initiatief ter bevordering van de tandheelkunde of de mondzorg. Uit het juryrapport: "Acute mondzorg voor elke Rotterdammer. Dat is het motto van Sociale Tandarts Rotterdam. En de afgelopen 3 jaar zijn er al meer dan 1.000 stadsgenoten die in armoede leven met acute klachten geholpen!"
Voor de KNMT Mondzorg Award was ook Brush, Wash & Smile (Dental Health International) – project in lageinkomenslanden waarbij kinderen op school samen hun handen wassen en tandenpoetsen – genomineerd. Dental Coach was de andere genomineerde. Dit preventieprogramma met app is ontwikkeld om tandheelkundige zorgverleners hun patiënten te helpen hun gebit gezonder te maken. ■

Bron: KNMT

Column
Reinier van de Vrie

Nieuwe pot

De teleurstelling was groot bij mijn dochter, een dag nadat we een wand in het lichtgroen hadden gezet in haar nieuwe woning. Toen de muurverf bleek opgedroogd waren er lichtere en donkere groene vlakken. Hoe dat kon? Twee verschillende potten, die op een verschillend moment bij de klusketen en bij verschillende filialen waren gekocht. Wel met de verzekering in de ene winkel dat bijmenging dezelfde kleur zou opleveren als de standaard pot uit de andere winkel. Mooi niet, dus. Dat moest over. Een aantal uren werk voor niets en een hoop frustratie.

Terug naar de winkel, gewapend met een flink aantal emoties en de nodige argumenten. Maar die waren eigenlijk niet nodig. Ze deden niet moeilijk, integendeel, genereus werd een nieuwe pot – gratis – overhandigd vergezeld van een topkwaliteit roller. Alleen de manschappen voor het werk werden niet bijgeleverd. Een paar uur later zat de verf er weer op, met het gewenste resultaat. Eind goed, meer dan goed. Die muur in de woonkamer met dit verhaal blijft je natuurlijk veel langer bij dan de muur in de slaapkamer die in één keer goed ging.

Wat was de laatste fout die u maakte?

Vergelijk dat eens met een kroon die u plaatst en toch niet de gewenste kleur blijkt te hebben. U niet tevreden en patiënt niet tevreden. Waar de fout van de foute kleur dan ook mag liggen. Dan is er toch ook maar één goede oplossing: een nieuwe kroon. Jammer van de tijd en de kosten. Maar als u die kroon niet verwijdert zal die u altijd verwijtend aan blijven staren. Net zo goed als de patiënt dat waarschijnlijk doet. Wat beleeft die als hij iedere dag in de spiegel bekijkt?

Fouten zijn natuurlijk vervelend, maar iets minder erg als ze hersteld kunnen worden en nog minder erg als ze de volgende keer kunnen worden voorkomen. Daarom was het een mooi initiatief dat tijdens Dental Expo in een tegenover de RAI liggende kerk het symposium 'Leerzame mislukkingen mondzorg' werd georganiseerd. Van zo'n symposium zou je wel eens meer kunnen opsteken dan van een symposium waar allerlei hoogstandjes vertoond worden door clinici of topwetenschappers die de mooiste casussen soms op het scherm tevoorschijn toveren.

Wat was de laatste fout die u maakte? En is die goed opgelost?

Reinier van de Vrie is freelance tandheelkundig journalist en tekstschrijver en hoofdredacteur van Dental Tribune Nederland.
Contact: vrie@dental-tribune.nl.

Column
Richard Mastwijk

De bureaucratie bereikt haar kookpunt

Regels, regels en nog meer regels. Ik heb daar op deze plek al vaker aandacht voor gevraagd. Natuurlijk realiseer ik me dat mijn column geen enkel effect heeft op de niet-aflatende regelgeving. De bureaucratie grijpt alleen maar verder om zich heen; we staan erbij en we kijken ernaar. Niemand lijkt meer in staat te zijn om dit een halt toe te roepen.

Ook in de afgelopen weken hebben we weer kennis kunnen nemen van een aantal voorgenomen besluiten van onze overheid. Deze besluiten zullen naar verwachting het leven van de ondernemer, maar in een aantal gevallen ook van de burger niet plezieriger maken. Voor de ondernemer komt er een verplichte CO_2-registratie, wat betekent dat van alle werknemers moet worden bijgehouden hoeveel zij rijden, met welk vervoer en welke brandstof en ga zo maar door. Mocht de overheid dan vinden dat de uitstoot te hoog is, dan kan er een maatregel worden opgelegd. Werknemers moeten dan verplicht met het openbaar vervoer of de fiets. In een aantal gevallen is die mogelijkheid er simpelweg niet. Maar dat is natuurlijk uw probleem en niet een probleem voor de overheid. Gelukkig geldt deze maatregel vooralsnog alleen voor bedrijven met meer dan honderd werknemers. Voor de meesten van u heeft deze dus geen effect.

Waarmee u wellicht wel te maken krijgt, is de vormgeving van box 3 vanaf 2027. Het huidige tijdelijke systeem wordt dan vervangen en in plaats van een forfaitaire benadering komt er een heffing over het reële rendement. In die benadering worden zowel de directe inkomsten belast als de vermogenswinst. Bij aandelen is de winst, of het verlies, redelijk eenvoudig vast te stellen. Maar wat denkt u van beleggingen in onroerend goed? Om te beginnen zal de waarde van een pand moeten worden vastgesteld bij de invoering van de nieuwe systematiek. De waardeaangroei tot die tijd moet buiten een toekomstige heffing blijven. Dit gaat natuurlijk heel veel discussie opleveren met de Belastingdienst, die al geen tijd heeft voor alle lopende zaken. Vervolgens kan de waarde van een pand toenemen omdat dit pand is verbouwd. Bij het bepalen van de later gerealiseerde winst zal deze investering dan in mindering dienen te komen. De normale onderhoudskosten komen naar verwachting in mindering op de jaarlijks te ontvangen huur.

In het verleden is er veel discussie geweest met de Belastingdienst over welk deel van de kosten aan te merken is als onderhoud en welk deel als verbetering. In mijn beleving komt het erop neer dat iedere belastingplichtige met (bescheiden) vermogen een boekhouding moet gaan bijhouden om het uiteindelijke rendement van het gehele vermogen te kunnen vaststellen. Voor mij als partner bij een accountantskantoor lijkt dit misschien een fantastische uitbreiding van het dienstenpakket, maar in combinatie met alle overige formaliteiten waaraan moet worden voldaan, gaan we over het kookpunt heen. ■

Richard Mastwijk
Consultant en partner bij van helder

De stemming

De vraag of mondzorg terug in het basispakket moet worden opgenomen, blijft met de formatie van een nieuw kabinet actueel. Recent zijn in de Tweede Kamer twee moties ingediend om (een deel van) de mondzorg op te nemen in het basispakket. SP en Denk dienden een motie in om mondzorg op te nemen in het basispakket. Het voorstel van GroenLinks-PvdA en SP was om één periodieke controle in het basispakket op te nemen. Beide moties zijn verworpen. De KNMT pleit voor een gerichte verruiming van mondzorg in de basisverzekering voor iedereen tot en met 25 jaar en voor kwetsbare ouderen. Wat vinden jullie? We vroegen het in onze poll in de nieuwsbrief.

Feiten & Cijfers

Driekwart tandartsen ervaart onwenselijk gedrag patiënten

De KNMT heeft een webenquête gehouden over onwenselijk gedrag in de tandartsenpraktijk. 127 tandartsen reageerden, waarvan bijna driekwart (73%) in het afgelopen jaar te maken heeft gehad met onwenselijk gedrag van patiënten. Gemiddeld ging het om vijf à zes incidenten per jaar. Meestal was er sprake van stemverheffing en/of dwingend of eisend taalgebruik.

In de meeste gevallen (77%) was het gedrag gericht tegen een baliemedewerker. Na de baliemedewerker was de tandarts zelf (52%) het vaakst slachtoffer van onwenselijk gedrag. Ook een tandarts- of preventiesassistent (32%) kreeg regelmatig met onwenselijk gedrag van patiënten te maken. Zie figuur 1 voor de personen tegen wie de patiënt zich onwenselijk gedroeg bij het laatste incident.

Het ging in veruit de meeste gevallen om verbaal gedrag, zoals stemverheffing, dwingend of eisend taalgebruik en/of bedreigend of agressief taalgebruik (figuur 2). In 37% van de gevallen was er sprake van opeens weglopen of het verbreken van het contact. In minder dan 10% van de gevallen ging het om ander onwenselijk gedrag, zoals seksueel overschrijdend gedrag en het aanbrengen van vernielingen.

Ruim de helft van de tandartsen (53%) geeft aan dat onwenselijk gedrag van patiënten steeds vaker voorkomt. Wel is het zo dat slechts 28% van de tandartsen zich door gedragingen van patiënten niet altijd veilig voelt in de werksituatie. Nog minder tandartsen (12%) zeggen dat gedragingen van patiënten hebben geleid tot psychische klachten bij henzelf en/of bij hun medewerkers. ■

Bron: KNMT

Figuur 1: Persoon of personen tegenover wie de patiënt zich onwenselijk gedroeg bij het meest recente incident

Figuur 2: Onwenselijk gedrag/onwenselijke gedragingen waaraan de patiënt zich volgens tandartsen bij het meest recente incident schuldig had gemaakt

Quiz

1. Welke stelling is juist?
Stelling 1: Bij een groot cariësrisico is het gebruik van een 5000 ppm fluoridetandpasta de meest effectieve aanpak tegen het ontstaan van nieuwe cariëslaesies.
Stelling 2: Chloorhexidine en caseïnefosfopeptide-calciumfosfaat zijn gelijkwaardige alternatieven voor 5000 ppm fluoridetandpasta om het ontstaan van nieuwe cariëslaesies te voorkomen.
a. alleen stelling 1 is juist
b. alleen stelling 2 is juist
c. beide stellingen zijn juist
d. beide stellingen zijn onjuist

2. Welke stelling is juist?
Stelling 1: De focus van preventie ligt op het begeleiden van de dagelijkse mondverzorging, het voorkómen van retentie van orale biofilm door de aanwezigheid van prothetische constructies en voeding (dagelijkse inname van koolhydraten).
Stelling 2: Bij beperkte handmotoriek ligt de focus van preventie op het begeleiden van de dagelijkse mondverzorging en bij hyposialie-inducerende medicatie op het voorschrijven van 5000 ppm fluoridetandpasta.
a. alleen stelling 1 is juist
b. alleen stelling 2 is juist
c. beide stellingen zijn juist
d. beide stellingen zijn onjuist

Antwoorden quiz pagina 22

Wereld Mondgezondheidsdag voor gezond kindergebit

TEKST: HEDWIG FOSSEN

Op 20 maart was het weer Wereld Mondgezondheidsdag, de dag waarop wereldwijd aandacht is voor het belang van een gezonde mond en toegang tot goede mondzorg. Het thema dit jaar was 'Gezonde mond, gezond lichaam' en de dag is een initiatief van de wereldtandartsenorganisatie FDI.

De campagne gaat over hoe de gezondheid van je mond van invloed is op je algehele gezondheid. Zo houdt parodontitis verband met de ziekte van Alzheimer en hart- en vaatziekten en kan het gepaard gaan met een verhoogd risico op een longontsteking. Verder wordt ontstoken tandvlees gekoppeld aan vruchtbaarheidsproblemen, gastro-intestinale kanker, alvleesklierkanker en diabetes.

De KNMT greep de dag aan om tips te geven over gezonde tanden van je kind, omdat een aanzienlijk deel van de kinderen niet regelmatig op controle gaat bij de tandarts. De campagne richt zich op jonge ouders met beperkte gezondheidsvaardigheden. Zo'n 25% van de Nederlanders heeft beperkte gezondheidsvaardigheden, wat betekent dat ze moeite hebben om informatie over gezondheid te verkrijgen, begrijpen en beoordelen.

Door tips eenvoudig te formuleren en duidelijke plaatjes te verspreiden, wil de KNMT deze doelgroep bereiken. Hier kun je als tandarts bij helpen. Via de website van de KNMT kun je gratis communicatiemiddelen downloaden en een poster bestellen met tips voor gezonde tanden van je kind. ■

Soms is water niet genoeg

TePe® Hydraterende Mondspoeling en Mondgel

Nieuw

Scan de QR-code en bekijk het geaccrediteerde TePe webinar over het belang van speeksel.

Made in Sweden

www.tepe.com

Aan te vullen met TePe Pure™ Tandpasta voor de droge en gevoelige mond

Loes Velthoven-Verlinden nieuwe voorzitter NVM-mondhygiënisten

“Preventie blijft een van onze belangrijkste speerpunten”

TEKST: REINIER VAN DE VRIE / FOTOGRAFIE: SUZANNE BLANCHARD

Mondzorg moet niet in de basisverzekering. Het aantal mondhygiënisten moet omhoog. En het experiment tijdelijke zelfstandige bevoegdheid voor de mondhygiënist is een succes. Loes Velthoven-Verlinden is net honderd dagen voorzitter van NVM-mondhygiënisten, maar durft op basis van haar vijfjarige bestuurservaring bij de vereniging deze uitspraken al wel te doen. En net als haar voorgangers pleit ze onvermoeid voor meer aandacht voor preventie.

FOTO: SUZANNE BLANCHARD

Loes Velthoven-Verlinden.

Hoe bevalt het voorzitterschap je na de eerste honderd dagen?

Goed, maar het is wel turbulent. Er gebeurt altijd wel wat in de mondzorg, *never a dull moment*. Nu het kabinet demissionair is, moeten wij bijvoorbeeld behoorlijk schakelen richting Den Haag. De nieuwe zorgwoordvoerders in de Tweede Kamer willen we dan allemaal briefen en onze standpunten doorgeven.

> Mondzorg moet niet in het basispakket

En invloed uitoefenen op het regeerakkoord? Bijvoorbeeld mondzorg in het basispakket proberen te krijgen?

We willen vooral meegeven dat we geen voorstander zijn van mondzorg in het basispakket. Dat is een gezamenlijk standpunt van de Mondzorgalliantie, waarin we samen zitten met de KNMT en de ONT, de verenigingen van tandartsen en tandtechnici. Voor de groep Nederlanders voor wie het financieel niet haalbaar is naar een mondzorgverlener te gaan vinden we mondzorg in de basisverzekering geen oplossing. Voor die groep is maatwerk nodig. En de zorg moet ook betaald kunnen worden. Als mondzorg in de basisverzekering komt, heeft dat consequenties voor het eigen risico, worden de premies hoger en wordt het waarschijnlijk complexer voor een grote groep Nederlanders om mondzorg te krijgen. Daar komt nog bij dat er te weinig mondhygiënisten en tandartsen zijn, terwijl er waarschijnlijk meer vraag en werk komt, onder meer door veel achterstallig onderhoud.

Is er echt een tekort aan mondhygiënisten?

Er is zeker een tekort en dat zal groter worden. De vergrijzing is gaande en hoe ouder mensen worden, hoe meer gebitsproblemen ze krijgen; ze verliezen elementen en krijgen problemen met implantaten. De vergrijzing van onze beroepsgroep komt ook een keer. We zijn nu nog een relatief jonge groep, maar de eerste mondhygiënisten zitten rond de pensioengerechtigde leeftijd en gaan het vak verlaten. Daar hebben we nog niet zo veel last van, omdat de eerste lichtingen niet zo groot waren en er in verhouding nu veel meer afgestudeerden instromen. Maar op termijn komt dat natuurlijk wel. Het aantal mondhygiënisten groeit in Nederland nog steeds. Er werken er nu rond de vierduizend en we hebben nu ongeveer twaalfhonderd studentleden. Maar als we meer aan voorzorg willen doen en meer de preventiekant op willen gaan we handjes tekortkomen.

Pleit je er dan voor om meer mondhygiënisten op te leiden?

Zeker. Hoeveel precies, zou eens goed berekend moeten worden. Het Capaciteitsorgaan raamt nu in het huidige zorglandschap niet op basis van meer inzet op preventie. Dus dan blijft het gissen hoeveel mondhygiënisten en tandartsen je precies nodig zou hebben.

Wordt er met de KNMT in het kader van het experiment tijdelijke zelfstandige bevoegdheid ook gesproken over verzelfstandiging van een aantal taken van de mondhygiënisten, zodat tandartsen zich meer kunnen richten op complexere problematiek?

We zijn zelfstandig bevoegd en mogen zelfstandig behandelingen uitvoeren, met uitzondering van de drie voorbehouden behandelingen waarvoor een opdracht nodig is: kleine gaatjes vullen, röntgenfoto’s maken en het plaatsen van een verdoving. Daarvoor is een opdracht van de tandarts nodig. Die voorbehouden handelingen deden we al voordat het experiment startte. Het verschil met het experiment zit puur in de administratieve last, niet in de uitvoering. In 2006 studeerden de eerste mondhygiënisten af die al cariës zijn gaan behandelen door te prepareren en restaureren. Er zijn dus mondhygiënisten die dat nu al achttien jaar doen. Als de administratieve last wegvalt, levert dat tijdswinst op. Voor een mondhygiënist die onder hetzelfde dak als de tandarts werkt hoeft het niet zo heel veel tijd te kosten, maar als je extern zit kost dat best behoorlijk wat tijd. Het opvragen en sturen van röntgenfoto’s kost ook tijd. Als dat niet meer hoeft, maken we de zorg efficiënter. Als de kwaliteit hetzelfde is, lijkt het me een heel logische stap om die drie voorbehouden behandelingen compleet zelfstandig uit te mogen voeren.

Hoe staat de KNMT daar in?

Anders dan NVM-mondhygiënisten. *We agree to disagree*. We verschillen van mening en accepteren dat van elkaar. Het is wat het is.

Hoe is het om een voorzitter als Manon van Splunter op te volgen die toch jarenlang een stempel op de vereniging heeft weten te drukken en een flinke reputatie heeft opgebouwd?

Manon heeft jarenlang de vereniging heel goed geleid. De overgang naar mijn voorzitterschap is heel soepel verlopen. Ik heb heel lang kunnen inwerken en ik zat ook al vijf jaar in het bestuur. Van bijna alle dossiers was ik al op de hoogte. Ieder heeft natuurlijk zijn eigen stijl. Ik heb niet de ambitie om mijn voorganger te kopiëren. Voor mij staan het belang van de leden en de vereniging voorop. Ik zie mezelf als een verbinder in de mondzorg.
Een vereniging is in mijn ogen ook meer dan een boegbeeld. Een voorzitter is een passant. Na mij komt er ook weer iemand anders. Wat belangrijker voor mij is, is dat een ondersteunend bureau een stevig fundament biedt en weet wat het doet. Het is ook belangrijk dat we een heel goede achterban hebben, met actieve leden. Het is nodig dat de vereniging en de leden elkaar ondersteunen om er met elkaar een succes van te maken.

> Ik ben een verbinder

Wat zijn jouw speerpunten voor de komende drie jaar?

De mondhygiënist positioneren, waarbij dus het efficiënter inzetten door taakherschikking hoort. In zijn algemeenheid willen we voor de langere termijn investeren in preventie. Van nazorg naar voorzorg. We moeten kinderen van kleins af aan leren over goede mondhygiëne, poetsgewoonten, voeding en eetpatronen. Daarmee kun je op latere leeftijd veel ellende voorkomen. We zijn er daarom voorstander van om mondhygiënisten in te zetten op het consultatiebureau. We merken ook steeds meer dat volwassenen mondzorg mijden. Het zit dan niet meer in hun systeem om ervoor te zorgen dat hun gebit netjes en goed blijft of dat het regelmatig gecheckt wordt. Niet iedereen hoeft standaard twee keer per jaar op controle, maar er moet wel maatwerk geleverd kunnen worden.

Wat verwacht je van de uitkomsten van het experiment?

Het zit nu in de laatste fase. Uiterlijk 1 april *(het interview vond eind februari plaats, red.)* gaat het eindrapport naar de minister. We wachten die resultaten vol vertrouwen af. Het experiment loopt officieel nog wel door tot 1 juli 2025. Er doen op dit moment meer dan twaalfhonderd BIG-geregistreerde mondhygiënisten aan mee. Dat is een enorm aantal, waar we ontzettend trots op zijn. De achterban is er ook heel tevreden over. Ze ervaren meer werkplezier, het is gemakkelijker en er is minder administratieve rompslomp. Ik hoor ook dat veel tandartsen het prettig vinden dat mondhygiënisten het werk doen waar zij soms geen tijd voor hebben en dat ze ook minder administratie hebben. Patiënten zijn ook blij als ze voor een kleine caviteit of het maken van een foto niet een aparte afspraak hoeven te maken. En wat voor ons ook heel belangrijk is, is dat er nul klachten zijn geweest.

Nu zal de patiënt niet zo heel erg op de hoogte zijn van het experiment…

Nou, het is wel de taak van de mondhygiënisten om dat uit te leggen. En dat doen ze ook. Ze hebben namelijk ook een andere titel op hun badge staan. Wat we ook vaak horen, is dat patiënten een goede band met de mondhygiënist hebben omdat ze al jarenlang komen. Veel patiënten hebben een intensiever contact met hun mondhygiënist dan met hun tandarts.

Wat is voor jullie de ideale uitkomst van het experiment?

Dat alle mondhygiënisten volgens artikel 3 zelfstandig die genoemde voorbehouden handelingen mogen doen.

Marnix van Romph van de ONT zei bij het afscheid van de vorige NVM-voorzitter dat hij direct een band met haar voelde omdat ze beiden verenigingen van niet-tandartsen vertegenwoordigen. Geldt dat andersom ook voor jou?

Ik ervaar dat niet zo. Ik vind dat je met iedereen goed moet kunnen samenwerken, ook al ben je misschien uit ander hout gesneden. Ik vind het belangrijk om met alle stakeholders goed contact te hebben. Daar willen we altijd een constructieve bijdrage aan leveren.

Is de samenwerking met de andere verenigingen nu beter dan pakweg vijf jaar geleden?

Ik denk dat het ons in coronatijd heel erg samen heeft gebracht. Toen stonden we allemaal voor dezelfde grote vraagstukken. Dat heeft gezorgd dat de Mondzorgalliantie is ontstaan en we beter tot elkaar zijn gekomen. Nu, na corona, ligt de focus toch wel weer een beetje voor iedereen anders. Ik ben wel heel positief over ons ge-

Lees verder op pagina 7 ▶

Oratie hoogleraar Parodontologie Mark Timmerman

TEKST: HEDWIG FOSSEN

Op woensdag 10 januari 2024 hield prof. dr. Mark Timmerman zijn oratie naar aanleiding van zijn aanstelling als bijzonder hoogleraar Parodontologie aan het Radboudumc. Voorafgaand aan zijn inaugurele rede was er een druk bezocht symposium, getiteld 'Op weg naar balans'.

FOTO: THEO HAFMANS

Prof. dr. Mark Timmerman

"Niet iedere hoogleraar houdt een oratie," vertelt Timmerman achteraf. "Vooral onder de jongere generatie is het minder opportuun. Maar iedereen vond het leuk en uit alle hoeken en gaten van het land kwamen mensen naar het symposium om een mooi verhaal te halen. Het was een prachtige dag!"
Nicky Beukers opende het wetenschappelijke deel van het symposium over de rol van leefstijlfactoren bij parodontitis, waarbij ze gebruik maakte van de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Haar 'take home message': niet één leefstijlfactor is van doorslaggevend belang voor het ontstaan van parodontitis en voor de behandeling ervan is het relevant om per individuele patiënt de belangrijkste risicofactoren in beeld te krijgen.
Vervolgens sprak prof. dr. Fridus van der Weijden over microbiologisch onderzoek in verleden, heden en toekomst. Daarna volgde prof. dr. Dagmar Else Slot met een betoog getiteld 'Rooksignalen'. Ze belichtte allerlei manieren waarop mensen tabak tot zich kunnen nemen, waarbij vapen enorm in opkomst is geraakt. Het betoog was een mooie stimulans in de praktijk het gesprek over roken aan te gaan.
Dr. Niek Opdam sloot het symposium af met een verhaal dat niet parodontitis, maar cariës de belangrijkste reden is voor elementverlies. Ondersteund door de theorie van *'the death spiral of restorative dentistry'* maakte Opdam duidelijk dat zelfs het kleinste gaatje op termijn desastreuzer kan zijn dan parodontitis.
Na het symposium was het tijd voor de inaugurele reden van Mark Timmerman in de aula van het Radboudumc. Hij vertelde over zijn opdracht als hoogleraar en noemde dat parodontologie bij uitstek het tandheelkundige vakgebied is van balans. Het gaat om de balans tussen gastheer en microbiële afweer, de balans tussen de micro-omgeving van de pocket en de totale functie van het gebit en de balans tussen de parodontale ontsteking en de algehele gezondheid.
Ook stipte hij het belang aan van balans in het onderwijs: hoe krijgt parodontologie vorm in het onderwijs en hoe bereik je een juiste balans in het praktijkteam? Welke rol spelen ontwikkelingen in de maatschappij bij dit alles, denk aan het inkorten van de opleiding Tandheelkunde van zes naar vijf jaar? Met deze kritische noot over het terugschroeven van de opleiding van zes naar vijf jaar sloot Timmerman zijn oratie af. "Ik heb nog nooit zoveel tijd aan een verhaal besteed als nu en had het uitermate goed voorbereid," vertelt hij achteraf. ■

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van een eerder verschenen verslag in de Fundamenteel van de NVvP van maart 2024.

▶ Vervolg van pagina 6

zamenlijk advies dat we in november aan de minister hebben uitgebracht over de acute en noodzakelijke mondzorg voor financieel kwetsbaren. De beroepsverenigingen in de alliantie voelen allemaal de maatschappelijke verantwoordelijkheid om dat voor die groepen zo goed mogelijk te regelen. Over het algemeen hebben we dus een constructieve en intensieve samenwerking op meerdere vlakken en niveaus. Dat moet ook, omdat we als mondzorg één geluid willen laten horen.

Is de samenwerking met de tandartsen gemakkelijker na de fusie tussen KNMT en ANT?

Het is gemakkelijker omdat we met één partij minder hoeven af te stemmen. Maar het zegt nog niks over eventueel andere ideeën of opvattingen. Daar zijn wel discussies over. Maar dat mag ook zolang je er met elkaar constructief over kunt praten.
Naast de Mondzorgalliantie is er ook de Eerstelijnscoalitie, waar we samen met andere eerstelijnsorganisaties heel actief in zijn. We maken ons hard voor minder administratieve last in de zorg, die met name voor praktijkhouders erg hoog is en steeds meer toeneemt met – voor kleine aanbieders – bijvoorbeeld onnodige verplichte jaarrekeningen en toezichtraden. Als resultaat hebben we bereikt dat voor 2022 en 2023 op de pauzeknop is gedrukt voor de jaarverantwoording in het kader van de Wet toetreding zorgaanbieders. Dat scheelt aanzienlijk in tijd en kosten.

Welke actuele kwesties spelen er nog meer op dit moment?

Nu, eind februari, zijn we weer druk bezig met de Week van de Mondhygiënist, waarin op 20 maart ook de Wereld Mondgezondheidsdag is. Met een pakkende campagne gaan we de paden op en de lanen in. We zetten in op het belang van goede mondgezondheid voor kinderen van 0 tot 18 jaar en hun ouders. Uit een nulmeting die we in dat kader door een onafhankelijk bureau hebben laten doen, blijkt dat we als mondhygiënisten een heel positief imago hebben. Daar kunnen we trots op zijn.
Verder volgen we nauwlettend de wetsvoorstellen rond het anders vormgeven van het zzp'schap. Dat kan ontzettend grote consequenties hebben voor de mondzorg. Wij hebben ook een grote achterban die als zzp'er werkt. We bereiden ons daarom voor om onze leden bij te staan als het nodig wordt om van samenwerkingsvormen te veranderen.

> Mondhygiënisten hebben een heel positief imago

Wat wil je met NVM-mondhygiënisten de komende drie jaar bereiken?

Als vereniging groeien we nog steeds. Ik ben dan ook vol vertrouwen over de toekomst. Maar we merken wel dat de populatie leden verandert. De generaties die nu afstuderen hebben heel andere verwachtingen van de vereniging dan oudere generaties. Je moet veel harder je best doen om te laten zien waar je voor staat. Jongeren vragen zich veel sneller af: *What's in it for me*? Dat vraagt wel wat andere inspanningen, maar het zorgt er ook voor dat je steeds nadenkt voor wie en waarom je het doet. Dat is ook een heel leuke uitdaging. En natuurlijk belangrijk, want zonder leden bestaat de vereniging niet. Dat mogen we nooit vergeten. Uiteindelijk behartigen we de belangen van één groep, en dat zijn de mondhygiënisten. Hoe diep je ook in een dossier zit, aan het einde van de dag is altijd weer de vraag wat de leden ermee winnen of eraan hebben. ■

ADVERTENTIE

De holistische tandarts op Dental Expo

TEKST: REINIER VAN DE VRIE

Zoals op iedere Dental Expo was er ook tijdens de recente editie van 14-16 maart weer genoeg te beleven. Gewoon rondslenteren en kijken wat er nieuw is of afspreken bij een stand om je uitgebreid te laten voorlichten bij een van de 180 exposanten op de beurs in de Amsterdamse RAI. En verder natuurlijk het sociale aspect: bekenden tegenkomen of je jaargenoten weer eens ontmoeten. Bijna zevenduizend bezoekers kwamen naar deze elfde editie van Dental Expo.

Op de beursvloer waren ook het Kennistheater en de podia van Edin en Karma Dentistry te vinden, waar lezingen en presentaties werden gegeven over een keur aan onderwerpen. Vrij willekeurig kwam ik terecht bij een lezing over leefstijl, mondgezondheid en de relatie met de algemene gezondheid van tandarts Marjolein Detiger. Ze ging in op de trends die ze waarneemt in onder meer haar eigen praktijk. Ze presenteerde zich als 'notyouraverage tandarts, de holistische tandarts' (zie ook: www.deholistischetandarts.nl).

Een van de trends die Detiger noemde, heeft betrekking op voeding en leefstijl. Detiger merkt in haar behandelkamer dat steeds meer mensen vegan zijn, of veel vers fruit en groente eten en intensief sporten en daarbij veel vragen hebben over voeding. Veel mensen worden beïnvloed door influencers op de sociale media, maar dat blijkt toch een soort 'Barbiewereld' die voor velen niet haalbaar is. Mensen willen er wel perfect en gezond uitzien, maar blijken daar niet het lichaam of de leefstijl voor te hebben. Een groot aantal mensen lukt het niet om iedere dag gezond te eten en dagelijks te kiezen voor verse producten. Door drukte en stress wordt maar al te vaak gekozen voor gemaksvoedsel. Bovendien blijken veel mensen hun voedsel onvoldoende te kauwen, met allerlei schadelijke gezondheidseffecten voor de mond en de rest van het lichaam.

FOTO: SEIJBEL PHOTOGRAPHY

Detiger constateert dat veel mensen geen juiste pH-waarde hebben en 'te zuur' eten of te weinig zonlicht krijgen. Het is daarom belangrijk te zorgen dat je voldoende mineralen en vitamines in de juiste verhouding binnenkrijgt. Ze noemt in dit verband onder meer calcium, magnesium en vitamine D3, vitamine K2 en vitamine C. In principe kunnen we deze mineralen en vitamines op een natuurlijke manier binnenkrijgen, maar bij veel mensen is daarin geen sprake van een juiste balans. Zeker als dat tot schadelijke mondgezondheidseffecten als ontstoken tandvlees leidt, valt het volgens Detiger te overwegen om voedingssupplementen te gebruiken. Ze vindt het een taak van de tandarts daar indien nodig het gesprek met de patiënt over aan te gaan.

En natuurlijk krijgt Detiger in haar praktijk ook regelmatig patiënten die wantrouwend staan tegenover fluoride in tandpasta. Hoe gaat ze met die kwestie om? Ze geeft aan dat fluoride zeker goed voor tanden is, maar dat te veel ook giftig is voor je lichaam. Ze adviseert er altijd het gesprek over aan te gaan. Graag draait ze de vraag ook om. Is fluoride nodig voor je lichaam? Kun je er ook zonder? Kun je fluoride compenseren? Het gesprek en de antwoorden zijn sterk patiëntgebonden en erg afhankelijk van hun gebitssituatie. Detiger is er geen voorstander van om tandpasta met fluoride te dicteren, maar stelt wel regelmatig voor om het als een soort kuur – tijdelijk dus – te gebruiken. Daarmee komt ze meestal tegemoet aan de wensen van de patiënt en laat ze merken te hebben geluisterd naar diens argumenten. Wie voldoende vitamine D binnen wil krijgen, moet vooral de zon opzoeken. Al valt dat weer lastig te combineren met het advies van andere experts om de schaduw op te zoeken ter voorkoming van huidkanker.

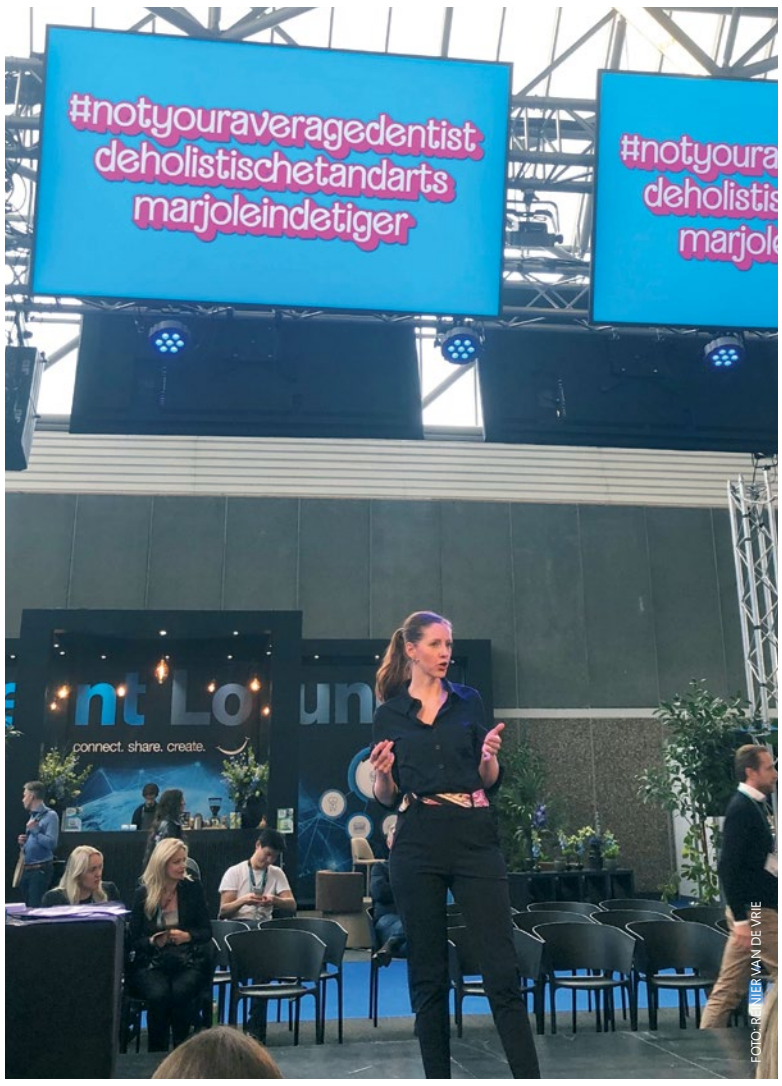

FOTO: REINIER VAN DE VRIE

Marjolein Detiger, de holistische tandarts

Het is overigens de laatste keer dat Dental Expo in de RAI heeft plaatsgevonden. Van 5 tot en met 7 maart 2026 zal Dental Expo plaatsvinden in de Evenementenhal Gorinchem. De organisatie verwacht dat men daar "meer flexibel kan optreden naar exposanten en bezoekers en dat er op facilitair vlak een gunstiger pakket geboden kan worden". Dit besluit is genomen in overleg met de adviescommissie en met de Vereniging van Groothandelaren in de Tandheelkundige branche en de KNMT. ■

ADVERTENTIE

FOTO: SEIJBEL PHOTOGRAPHY

Directe[1] en langdurige pijnverlichting[2]

nu met verhoogde zuurbestendigheid[3]

Met de unieke Pro-Argin-technologie + Zinkfosfaat

Reductie van pijn veroorzaakt door gevoeligheid

60,5% na eerste gebruik[1]

80,5% na 8 weken[2]

Superieure occlusie van de tubuli[4]

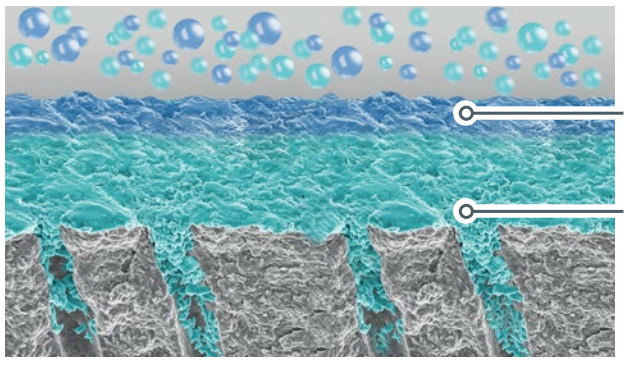

Wilt u uw patiënten elmex Sensitive Professional® zelf laten ervaren?
Scan en bestel nu gratis uw patiëntensamples: www.colgatedental.nl

1 Nathoo et al. J Clin Dent. 2009;20 (Spec Iss):123 –130. Voor directe verlichting rechtstreeks met de vingertop aanbrengen op de gevoelige tand en gedurende 1 minuut zachtjes inmasseren • **2** Docimo et al. J Clin Dent. 2009; 20 (Spec Iss): 17-22. • **3** In vergelijking met de vorige formule, zuurbestendigheid in vitro na 5 poetsbeurten, rapport van Hines 2021, data on file, Colgate-Palmolive Technology Center (2021) • **4** In vitro onderzoek met twee-sample testvergelijking, confocale beelden na 5 behandelingen, data on file, Colgate-Palmolive Technology Center (november 2021).

Dit medische hulpmiddel is een gezondheidsproduct dat volgens deze voorschriften de CE-markering draagt elmex® SENSITIVE PROFESSIONAL tandpasta is een medisch hulpmiddel van klasse IIa om tandheelkundige hyperesthesie te verlichten. Lees de instructies aandachtig voor gebruik, CE 0483. Colgate-Palmolive manufacturing Poland, Sp.z.o.o, Aleja Colgate 2, Swidnica 58-100, Poland. Is bijgewerkt december 2015.

elmex®

PROFESSIONAL
ORAL HEALTH